

Kedves Úszótársaim!

Talán hajnali négykor olvassátok ezeket a sorokat, talán éjfélkor. Nem tudhatom, mert azok közül, akiket a világ élsportolóknak nevez, mi kelünk legkorábban, és talán mi is fekszünk legkésőbb. Nem azért, mert ehhez van kedvünk, mert mi két életet akarunk élni egy helyett, hanem azért, mert nem tehetjük meg, hogy ne foglalkozzunk már pályafutásunk alatt a jövőnkkel. Így míg Iron Lady a budapesti vb-re készül, addig Katinka arra, mihez kezd majd pályafutása után. Bár a világ a legkitartóbb profik közé sorol minket, úszókat, akik szinte minden sportolónál többet dolgoznak egy eredményes karrierért, saját vezetőink szerint a sportágunk amatőr, így aztán mi is amatőrök vagyunk – és ennek megfelelően bánnak is velünk.

A fenti állítással persze a FINA vezetői önmagukról állítanak ki bizonyítványt, hiszen azt jelentik ki, hogy évtizedek során nem sikerült profikat nevelniük egy olyan sportág felelős vezetőiként, amely a legtöbb gyerek életében az első mind közül. Igen, végül kevesen maradnak a versenyszerű úszásnál, nem véletlenül: ez a pálya pokoli nehéz. Ha 2017-ben úszónak állsz, egyvalamiben biztos lehetsz: ha nem kerülsz a világ öt legjobbja közé, többet fogsz beletenni az úzásba, mint amennyit valaha profitálhatsz belőle. Vonzó egy ilyen pálya? Nem túlságosan. Lehetne vonzóbbá tenni? Meggyőződésem, hogy igen, ha a FINA nem hátráltatni, hanem segíteni akarná a legjobbait.

Első lépésként például hallgathatna ránk, úszókra. Leülhetne velünk, hogy meghallgasson bennünket, és nem a megkérdezésünk nélkül döntene sportágunk szabályainak megváltoztatásáról. Ha kíváncsiak lettek volna a véleményünkre, lett volna esélyünk elmondani, hogy a Világkupa éveken belül a sportág legfontosabb sorozata lehet, de az új kiírás megfojtja a sorozatot, ráadásul súlyos önellentmondásban van önmagával.

Mindenki azt gondolja, hogy az új szabályok Hosszú Katinka ellen születtek. Ez részben igaz, hiszen becsaptak. Én vagyok az a diák, aki az összes tantárgyból kitűnő lett, önszorgalomból rajzsakkörre és énekkarra járt, hogy aztán közölgék vele, jövőre már nem rajzolhat és nem énekelhet, mert túl ügyes, és zavarja a többieket – pedig az igazság az, hogy csak a tanárnak nem tetszett a képem...

Könnyen állíthatnám be magam áldozatnak, de nem teszem, hiszen eközben a FINA olyan előnyöket is ad nekem, amelyekre nem vágyom. Nem akarom, hogy a világversenyeken szerzett aranyérmeim miatt selejtező nélkül döntőt úszhassak minden Világkupa-állomáson, mert szeretnék menni a fiatalok, az új Iwasakik, Egerszegik ellen, és azt akarom, hogy ha 14 évesen jobbak nálam, azt legyen esélyük a medencében bizonyítani, és ne kelljen éveket várniuk, míg az előző világversenyek érmesei kikopnak a mezőnyből.

Az új kiírás szerint nem minden számot rendeznek meg minden állomáson, így az is előfordulhat, hogy egy német sztárúszó nem indulhat el saját hazájában, a berlini versenyen, mert az ő számát éppen Kínában rendezik meg Németország helyett. Miért hoznak olyan szabályokat, melyekkel ártanak a versenyzőknek, a verseny szervezőinek, a Világkupa-sorozatnak, és a sportágnak? Ezekkel az előírásokkal a sportágunk jövője kerül veszélybe, amit nem vagyok hajlandó támogatni.

Melyik az a sportág, amelynek vezetése ráragasztja az „innovatív” jelzőt egy szabályrendszerre, mellyel legismertebb arcainak szereplését korlátozza? Az NBA jövőre megakadályozza majd, hogy LeBron James zsinórban nyolcadszor is nagydöntőt játsszon? Az ATP megpróbálja majd emlékeztetni Nadalt és Federert, hogy ha elfelejtették volna, az ő idejük már lejárt? Az úszósport egyik arcaként azért kellene küzdenem, hogy ne használják rongyosra a nevem, hogy ne rángassanak ide-oda Ausztráliától Ázsiáig bemutató eseményekre, hogy kapjak egy kis pihenőt, ehhez képest azért harcolok, hogy úszhassak még, és reklámozhassam a saját sportágamat?

Persze, ne gondoljátok, hogy a FINA vezetősége mindezekkel nincs tisztában. Pontosan tudják, hogy a számukra fontos világ- és Európa-bajnokság státuszát – melyek bevételeiből a versenyzők egyáltalán nem részesülnek – úgy őrizhetik meg, ha eközben a versenyzők fő pénzkereseti és kitörési lehetőségét, a Világkupát lerombolják. Tisztában vannak vele, hogy elveszíthetik hatalmukat, ha néhány versenyzőjük túlnő rajtuk. Az én történetem sem Hosszú Katinkáról szól, hanem azokról a profi úszókról, akik rájöttek, elég erejük van ahhoz, hogy képesek legyenek alakítani a sportág jövőjét.

Hiszem, hogy az úszósport igenis profi szintre emelhető, de ehhez a „mindenki legyen egyenlő, de az egyenlők között legyenek egyenlőbbek” múlt századi gondolkodásmódjával szakítanunk kell! A FINA vezetői már döntöttek: nem hajlandóak egyenrangú tárgyalópartnerként kezelni minket, a versenyzőket, sőt, olyan szabályokat hoznak, melyekkel szándékosan korlátozzák a lehetőségeinket. A sportág és a versenyzők érdekei helyett kizárólag saját üzleti érdekeiket tartják szem előtt, miközben ugyanúgy akarják működtetni a sportágot 2017-ben, ahogy 1989-ben tették.

6,8 milliárd. A FINA állítása szerint ennyiszer kapcsoltak oda a tévénezők a kazanyi világbajnoksággal kapcsolatos tévés közvetítésekre. Ugyanazok, akik ezzel a félelmetes számmal büszkélkednek, azt mondják a szemünkbe, hogy az úszás egy amatőr sport, nincs benne üzlet. Ha így van, miért nem mutatják meg nekünk, mennyi a televíziós közvetítésekből származó bevétel? Azok a versenyzők, akik a FINA szponzorszerződése miatt már saját fülhallgatóikat sem hordhatják a bevonulásnál, miért nem láthatják, hogy ebből milyen haszna származik a szövetségnek? Miért nem részesülnek a versenyzők a sportág legjövedelmezőbb eseményeiből?

Nem túlzás kijelenteni, hogy a FINA-ban káosz uralkodik. Átláthatatlan pénzügyek, ötletszerűen módosított szabályok, jövőkép nélküli vezetők. Elsőre talán ijesztőnek tűnik, de eljött az idő, hogy mi, versenyzők, tegyünk az úszás jövőjéért! Lesz miből erőt merítenünk, hiszen sokan bejárták már ezt az utat előttünk.

Az NBA-ben szerződés szabályozza, hogy a játékosok között a liga összbevételének több mint felét, 51%-át osztják el fizetésként. Nem többet, nem kevesebbet. Ha rosszul megy az üzlet, akkor kevés jut a főszereplőknek, ha jól, akkor sok, így mindenki érdeke, hogy a lehető legtöbbet hozza ki saját magából. A rendszer átlátható és igazságos. Tudjátok, miért alakult ez így? Nem azért, mert az NBA vezetősége végtelenül gáláns volt, és magától tett egy ilyen ajánlatot, hanem azért, mert a játékosok összefogtak, a liga pedig kénytelen volt belátni, hogy nélkülük semmit nem ér.

1973-ban az akkori Jugoszlávia legjobb teniszezője, Nikola Pilics eltiltást kapott hazája szövetségétől, mert ahelyett, hogy hazája válogatottjában szerepelt volna éhbérért, egy profi tornán vett részt Kanadában, hogy némi pénzt keressen. Amikor a wimbledoni torna

szervezői közölték vele, hogy eltiltása miatt nem szerepelhet náluk, Pilic berágott.

A sportág ekkor már felszállóágban volt: üzletemberek, ügynökök, tévétársaságok hada vette körül, várva, hogy lefölözzék a hasznot, amiért a versenyzők dolgoznak meg a pályán. A sportolók tudták, erre nekik is fel kell készülniük, ezért egy évvel korábban létrehozták a Profi Teniszezők Szövetségét, melynek ma már ismerősen csengő rövidítése: ATP. Pilic elsírta bánatát a szervezet akkori elnökének, aki napokon belül összegyűjtötte az akkori 50 legjobb teniszező oroszánrészenek aláírását egy petícióra, melyen az állt: „Ha ő nem indulhat, mi sem indulunk!”

A nemzetközi szövetség, a sajtó, a közvélemény körberöhögte a játékosok gyenge próbálkozását, és mindenki biztos volt benne: ahogy közeleg a sportág legnagyobb tornája, alázatosan behódolnak majd. A sorsolás napjára a legnagyobb sztárok közül már csak egy angol és négy kelet-európai maradt – előbbi hazafias okokból, utóbbiak pedig kommunista kormányuk utasítására maradtak. A többiek 81-en egységben távoztak. Az eredmény? Minden idők legkínosabb sporteseménye, melyen 300 ezer néző harmadvonalbeli amatőrök gyenge játszadozását kapta a pénzéért, hogy azonnal mindenki számára egyértelművé váljon: a sportág legjobbjai nélkül a legnagyobb presztízsű torna is teljesen értéktelen.

A nemzetközi szövetség rájött, hogy mostantól a versenyzők diktálnak: azonnal törölték Pilic eltiltását, beleegyeztek, hogy a versenyzők mondják meg, mikor és hol akarnak játszani, és hogy beleszóljanak a sportág szabályainak, versenynaptárának alakulásába, a legfontosabb döntésekbe. Ettől kezdve nem volt megállás: tíz év alatt megtízszereződött a versenyek pénzdíja, és a tenisz a világ egyik legjövődélmezőbb sportága lett – a szervezők, a versenyzők, mindenki számára.

Tanulnunk kell a wimbledoni bojkottal sportágukat felemelő sportolóktól, akik nélkül sosem születtek volna Agassik, Federerek, Djokovicsok! Azt üzenik nekünk: álljunk ki magunkért, ne hagyjuk, hogy mások mondják meg, hol, mikor, hányszor és mennyiért kell versenyeznünk! Ha a szabályok, amiket nélkülünk állítanak fel, értelmetlenek, logikátlanok, ártalmasak, akkor szólalunk meg, mert ez a mi felelősségünk!

28 éves vagyok. Összesen 21 aranyérmet nyertem olimpiákon, világ- és Európa-bajnokságokon, és biztos, hogy már többet úsztam, mint amennyit úszni fogok még életemben. Homokba dughatnám a fejem, elversenyezgethetnék szótlanul még egy kicsit, hogy aztán kényelmesen éljek életem végéig. Nekem elhihetitek, nem magam miatt írom ezeket a sorokat, hanem a mostani fiatal úszókért, és azokért, akik egyszer majd utánuk jönnek.

Ugye, milyen csodálatos érzés, hogy nyolcévesek szaladnak hozzánk ragyogó arccal aláírásokért? Hogy sikeres felnőttek rajonganak értünk? Hogy hetvenéves nagypapák példaképként mesélnek rólunk az unokáiknak? Számukra, nézők milliói számára most mi vagyunk az úszás, épp ezért a mi felelősségünk az is, hogyan alakítjuk az úszás jövőjét.

A lehetőség adott. Hogy elszánjuk-e magunkat, csak rajtunk múlik. Szerencsére a feladatunk ugyanaz, mint bármelyik úszódöntőn, mikor meghalljuk a rajtjelet: egyszerre elindulni. Csak most nem egymás ellen, hanem egymásért.

Hosszú Katinka